

MELDCODE

HUISELIJK GEWELD EN KINDERMISHANDELING

Het bevoegd gezag van **De Stichting Emiliusschool**

Overwegende

- Dat de Stichting Emiliusschool verantwoordelijk is voor een goede kwaliteit van de dienstverlening aan zijn cliënten en dat deze verantwoordelijkheid zeker ook aan de orde is in geval van dienstverlening aan cliënten die (vermoedelijk) te maken hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling;
- Dat van de beroepskrachten die werkzaam zijn bij de Stichting Emiliusschool op basis van deze verantwoordelijkheid wordt verwacht dat zij in alle contacten met cliënten attent zijn op signalen die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling en dat zij effectief reageren op deze signalen;
- Dat de Stichting Emiliusschool een meldcode wenst vast te stellen zodat de beroepskrachten die binnen de Stichting Emiliusschool werkzaam zijn weten welke stappen van hen worden verwacht bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling;
- Dat de Stichting Emiliusschool in deze code ook vastlegt op welke wijze zij die beroepskrachten bij deze stappen ondersteunt;
- Dat onder huiselijk geweld wordt verstaan: (dreigen met) geweld, op enigerlei locatie, door iemand uit de huiselijke kring, waarbij onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele of psychische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer, daaronder ook begrepen ouderenmishandeling en eengerelateerd geweld. Tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren: (ex) partners, gezinsleden, familieleden en huisgenoten;
- Dat onder kindermishandeling wordt verstaan: iedere vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel, daaronder ook begrepen eengerelateerd geweld en vrouwelijke genitale verminking;
- Dat onder beroepskracht in deze code wordt verstaan: de beroepskracht die voor de Stichting Emiliusschool werkzaam is en die in dit verband aan cliënten van de organisatie zorg, begeleiding en onderwijs, of een andere wijze van ondersteuning biedt;
- Dat onder cliënt in deze code wordt verstaan: iedere persoon aan wie de beroepskracht zijn professionele diensten verleent.

In aanmerking nemende

- De AVG;
- De Wet op de jeugdzorg;
- De Wet maatschappelijke ondersteuning;
- Het privacyreglement van de Stichting Emiliusschool

Stelt de volgende Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling vast:

Inleiding

Wanneer beroepskrachten het onderwijs worden geconfronteerd met huiselijk geweld of (kinder)mishandeling, wordt van hen verwacht dat ze “juist handelen”.

Dit betekent dat er hulpverlening wordt opgezet waarbij het slachtoffer centraal staat en tevens adequaat gehandeld wordt binnen juridische en beroepsmatige kaders.

Dit protocol is opgesteld om de beroepskrachten van de Emiliusschool richtlijnen te bieden in geval van vermoedens van huiselijk geweld of (kinder)mishandeling.

Het doel is duidelijkheid te krijgen in de situatie en, indien er sprake is van huiselijk geweld of (kinder)mishandeling, deze te laten stoppen.

Vroegtijdige signalering en eventuele melding bij Veilig Thuis spelen hierbij een grote rol.

Ook het delen van zorg met andere professionals is van belang om de hulp zo snel en adequaat mogelijk op gang te brengen.

De aandacht voor de mogelijkheid van huiselijk geweld of (kinder)mishandeling is een beroepsverantwoordelijkheid die zowel op individueel als op schoolniveau steeds actueel dient te zijn.

Daar waar in deze meldcode wordt gesproken over kinderen, worden ook de oudere leerlingen van de Emiliusschool bedoeld.

Definitie

“Kindermishandeling is elke vorm van voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel”

“Huiselijk geweld is geweld dat door iemand uit de huiselijke- of familiekring van het slachtoffer wordt gepleegd. Hieronder vallen lichamelijke en seksuele geweldpleging, belaging en bedreiging (al dan niet door middel van, of gepaard gaande met) beschadiging van goederen in en om het huis”

Toelichting

Voor wie?

De meldcode is van toepassing op alle leerlingen van de Emiliusschool, aangezien er ook bij meerderjarige (ouder dan 18 jaar) meervoudig gehandicapten altijd sprake is van een relatie van afhankelijkheid en onvrijheid t.a.v. hun begeleiders en opvoeders. Dit als gevolg van de aanwezige verstandelijke handicap en de daaruit voortvloeiende (deels) wilsonbekwaamheid. Deze relatie is te vergelijken met die van een minderjarige ten opzichte van zijn ouders en andere volwassenen.

Door wie?

De term ouders duidt niet alleen op de biologische ouders, maar ook op de stiefouders, adoptieouders en pleegouders.

Door de toevoeging ‘andere personen tot wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat’ zijn ook anderen in beeld van wie het kind afhankelijk is voor aandacht, bescherming en verzorging. Bijvoorbeeld beroepskrachten die een kind een (deel van de) tijd onder hun hoede hebben, zoals activiteitenbegeleiders, leerkrachten, assistenten, groepsleiders en sporttrainers. Het kan verder gaan om andere bekenden van het kind, zoals broers en zussen, familieleden, bekenden en zelfs medeleerlingen of groepsgenoten.

Vormen?

De definitie omvat verschillende vormen van kindermishandeling, die gelijktijdig voor kunnen komen:

- ***Lichamelijke mishandeling:*** het toebrengen van verwondingen zoals kneuzingen, blauwe plekken, snij- brand-, of schaafwonden, botbreuken, hersenletsel. Deze verwondingen kunnen ontstaan door slaan, schoppen, knijpen, door schudden, branden, snijden, krabben, verstikking, vergiftiging. Voorbeelden van bijzondere vormen van lichamelijke mishandeling: *Meisjesbesnijdenis*: een ingreep aan de uitwendige geslachtsorganen van een meisje. *Shaken Baby Syndroom*: verzameling van signalen en symptomen die het gevolg zijn van heel heftig door elkaar schudden van een baby. *Syndroom van Munchhausen bij Proxy*: een volwassene die bij een kind ziekteverschijnselen nabootst, verergert, veroorzaakt en/of verzint.

- **Lichamelijke verwaarlozing:** Aan het (ongeboren) kind onthouden wat het voor zijn lichamelijke gezondheid en ontwikkeling nodig heeft, zoals onderdak, goede voeding, veilige en gezonde woon- en speelomgeving, voldoende kleding, voldoende slaap, goede hygiëne en benodigde medische, tandheelkundige en geestelijke gezondheidszorg; gebrek aan toezicht op fysieke veiligheid van het kind.
- **Psychische of emotionele mishandeling:** Het toebrengen van schade aan de emotionele en/of persoonlijkheidsontwikkeling van het kind, bijvoorbeeld het kind stelselmatig vernederen, belachelijk maken, kleineren, pesten, bang maken, bedreigen met geweld, achterstellen, eisen stellen waaraan het kind niet kan voldoen, het kind belasten met een te grote verantwoordelijkheid, het kind kleinhouden, het kind betrekken bij illegale of antisociale handelingen, het kind getuige laten zijn van huiselijk geweld, het kind blootstellen aan extreem, onberekenbaar of ongepast gedrag.
- **Psychische of emotionele verwaarlozing:** Aan het kind onthouden wat het voor zijn geestelijke gezondheid en ontwikkeling nodig heeft: zoals aandacht, respect, veiligheid, (geschikte) scholing, contact, warmte, liefde, genegenheid, bevestiging, leiding, grenzen, ruimte voor toenemende autonomie.
- **Seksueel misbruik:** Seksuele handelingen bij of met het kind, die niet passen bij leeftijd of ontwikkeling van het kind, of waaraan het kind zich niet kan onttrekken. Bijvoorbeeld het seksueel aanraken van het lichaam, manueel-genitaal contact, oraal-genitaal contact, genitaal-genitaal contact, anaal-genitaal contact, stoppen van voorwerpen in geslachtsdelen of anus, het tonen van pornografisch materiaal aan een kind, dwingen tot seksuele handelingen met derden. Seksueel misbruik komt voor bij kinderen van alle leeftijden.

Signalen die kunnen duiden op kindermishandeling

Algemeen

Voor alle onderstaande signalen, die kunnen duiden op kindermishandeling, kunnen ook steeds andere oorzaken aanwezig zijn. Van belang is dat er geen andere bevredigende verklaring te vinden is, zodat het eerste vermoeden of het “niet-pluis gevoel” blijft bestaan. Omdat bij de interpretatie van signalen eigen normen en waarden meespelen is het steeds dringend gewenst hierover met collega en leidinggevende van gedachten te wisselen. Probeer ook steeds zo objectief mogelijk de signalen te omschrijven.

Lichamelijke signalen

- onverklaarbare blauwe plekken, schaafwonden, kneuzingen, botbreuken
- krab-, bijt- of brandwonden
- littekens
- slechte verzorging m.b.t. kleding, hygiëne, voeding, onverzorgde en verwaarloosde indruk
- onvoldoende medische/tandheelkundige verzorging
- psychosomatische klachten: buikpijn, hoofdpijn, misselijkheid etc
- vermoeidheid, lusteloosheid, slaapproblemen
- opvallend vermageren, voeding/eetproblemen, niet goed gedijen
- terugval in zindelijkheid
- pijn bij zitten, bewegen
- genitale of anale verwondingen, jeuk, recidiverende urineweginfecties, soa

Gedragssignalen

- zenuwachtig, gespannen, angstig, boos, stemmingswisselingen
- teruggetrokken gedrag
- in zichzelf gekeerd, depressief
- apathisch, passief, lusteloos, niet spelen met andere kinderen
- plotselinge drastische terugval in schoolprestaties, faalangst
- bang voor de ouder/ander persoon
- plotselinge gedragsverandering
- veel aandacht vragen op een vreemde manier, afwijkend spel (ongebruikelijk thema)
- vastklampen of veel afstand houden, snel straf verwachten
- niet bij ontwikkelingsleeftijd passende kennis, gedrag of omgang met seksualiteit
- zelfverwondend gedrag, te waakzaam/achterdochtig gedrag, suïcidaal gedrag
- overijverig gedrag, extreem verantwoordelijkheidsgevoel, crimineel gedrag
- te jong of te ouwelijk gedrag, agressieve reacties naar andere kinderen
- lichaam verkrampst bij optillen, angst bij verschonen
- geheugen - of concentratieproblemen

Omgevingssignalen

- hoge frequentie schoolverzuim
- regelmatig te laat opgehaald/gebracht worden
- geen/weinig belangstelling van ouders voor (belevissen of ontwikkeling van) het kind
- afwijkend gedrag van het kind bij het halen en brengen
- kind gedraagt zich anders bij bepaalde personen
- kind wordt onverzorgd gebracht (b.v. hele volle luier,ongewassen,hongerig e.d.)
- kind wordt onverwacht van school gehaald zonder afscheid
- veel ziekte, geweld, wisselende samenstelling of relatieproblemen in het gezin
- melding bezorgdheid omgeving kind (buren,familie etc.)
- kind komt steeds bij andere artsen/ziekenhuizen

Verder kan de LIRIK signaleringslijst gebruikt worden. Deze is gericht op gestructureerde oordeelsvorming: www.nji.nl

Wie is waarvoor verantwoordelijk?

Verantwoordelijkheden directie

1. opnemen van de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling in het kwaliteitsbeleid van de organisatie
2. informeren van cliënten/cliëntvertegenwoordigers en beroepskrachten over dit beleid
3. invoeren van de noodzakelijke randvoorwaarden om volgens het protocol te werken
 - o zorgen dat iedereen kennis heeft van het bestaan van het protocol en weet waar het te vinden is
 - o het protocol als terugkerend thema op agenda vergadering/overleg plaatsen
 - o benoemen van een aandachtsteam kindermishandeling dat in totaal bestaat uit 4 contactpersonen
 - o steunen van alle beroepskrachten in hun handelen volgens het protocol
 - o zorg dragen voor voldoende deskundigheid bij beroepskrachten over signaleren en omgaan met (vermoedens van) kindermishandeling
4. eindverantwoordelijkheid dragen voor de uitvoering van het protocol
5. kennis hebben van aangiftebeleid bij politie
6. doen van aangifte bij de politie
7. onderhouden van mediacontacten
8. onderhouden van juridische contacten
9. het bestuur is verplicht Veilig Thuis onverwijld in kennis te stellen bij (vermoedens van) kindermishandeling door een medewerker binnen de instelling.

Verantwoordelijkheden beroepskracht en aandachtsteam kindermishandeling

1. kennismaken van de inhoud van deze meldcode en handelen volgens het bijbehorende stappenplan
2. in staat zijn signalen die (kunnen) wijzen op kindermishandeling te kunnen duiden
3. waken voor de veiligheid van het kind bij het nemen van beslissingen
4. onderhouden van eigen kennis en ervaring in het signaleren en handelen bij (vermoedelijke) situaties van kindermishandeling
5. indien nodig, overleggen wie contact opneemt met organisaties die te maken hebben met het kind
6. indien nodig, overleggen wie contact opneemt met Veilig Thuis of de politie
7. indien nodig, overleggen wie verwijst naar professionele hulp of professionele hulp in gang zet
8. toezien op zorgvuldige omgang met de privacy van het betreffende gezin, waarbij rekening wordt gehouden met het privacy-reglement van de Emiliusschool
9. waarborgen continuïteit van bijvoorbeeld onderwijs, zorg, opvang
10. het bestuur onverwijld in kennis stellen bij (vermoedens van) kindermishandeling door een medewerker binnen de eigen instelling

Specifieke verantwoordelijkheden aandachtsteam kindermishandeling

1. actualiseren en regelmatig onder de aandacht brengen van de algemene informatie binnen de organisatie over (het protocol) kindermishandeling
2. overleg plegen met de beroepskracht die zorgen heeft over een kind of ouder en denkt aan kindermishandeling
3. indien nodig, andere beroepskrachten (denk aan gedragskundige, arts) binnen de instelling bij het overleg betrekken

4. vaststellen van afspraken, taakverdeling en het bijbehorende tijdspad (wie doet wat wanneer)
5. zorgdragen voor heldere afspraken rondom overdracht van gegevens en terugkoppeling
6. verslaglegging
7. periodiek (minimaal 1x per jaar) evalueren van de meldcode op werkzaamheid, zorgvuldigheid, volledigheid

Specifieke verantwoordelijkheid beroepskracht

1. informeren van de direct leidinggevende
2. overleg plegen met de contactpersoon kindermishandeling (lid aandachtsteam) bij zorgen over een kind of ouder aan de hand van alle waargenomen signalen bij kinderen of hun omgeving die (kunnen) wijzen op kindermishandeling
3. uitvoeren van afspraken die zijn voortgekomen uit het overleg met de contactpersoon kindermishandeling, zoals observeren, een gesprek met de ouders, of het contact opnemen met externe organisaties
4. bespreken van de resultaten van deze ondernomen stappen met de contactpersoon kindermishandeling
5. schriftelijk vastleggen van alle aanwijzingen in het cliëntdossier/leerlingdossier waaruit kan worden afgeleid dat een kind (mogelijk) wordt mishandeld, verwaarloosd of seksueel misbruikt.

Stappenplan bij vermoedens van kindermishandeling

Stap 1: er is een vermoeden

- observeren
- signalen en aanwijzingen schriftelijk vastleggen (zie bijlage 1)
- ter onderbouwing zo mogelijk een gesprek voeren met het betrokken kind (zie bijlage 2). *Geen vermoedens bespreken, enkel signalen om inzicht te krijgen in eventuele andere oorzaken.*
- bespreken van de aanwijzingen met een ander binnen de organisatie met als doel:
 - bezien of er aanvullende aanwijzingen zijn.
 - bezien of de aanwijzingen worden herkend.
 - leiden de signalen ook bij de ander tot een vermoeden van kindermishandeling.
 - vaststellen van de vervolgstappen
 - eventueel (anoniem) overleg met Veilig Thuis
 - taken t.a.v. de vervolgstappen verdelen.
- ter onderbouwing zo mogelijk een gesprek voeren met de betrokken ouders/verzorgers (zie bijlage 3). *Geen vermoedens bespreken, enkel signalen om inzicht te krijgen in eventuele andere oorzaken.*
- bij blijvende ernstige twijfel naar stap 2.
- melding bij de directie dat het aandachtsteam wordt ingeschakeld.

Stap 2: contact opnemen met aandachtsteam kindermishandeling

- bespreken van informatie en onderbouwing
- gegevens overleggen
- de 5 afwegingsvragen uitwerken. Zie bijlage 1 onder A

Stap 3: Indien geen melding (school kan zelf effectieve hulp bieden): uitvoeren plan van aanpak door het aandachtsteam

Verplicht: melding bij Veilig Thuis. Dit om onderzoek te doen in de verschillende landelijke bestanden of er sprake is van eerdere meldingen.

Mogelijke verdere stappen:

- gesprek met de ouders, waarbij de zorgen en vermoedens expliciet aan de orde komen
- zo mogelijk gesprek met betrokken kind waarbij vermoedens wel benoemd kunnen worden
- onderzoek door arts en/of gedragswetenschapper. Toestemming ouders is hiervoor doorgaans vereist.
- huisbezoek
- consulteren Veilig Thuis
- enzovoort

Stap: evaluatie

- het gelopen traject wordt door de samenstellers én uitvoerders besproken
- daar waar nodig worden afspraken bijgesteld

Stap 4: nazorg

- blijf alert op het welzijn van het kind
- blijf alert op daadwerkelijke uitvoering van de afspraken
- beoordeel of de afspraken de gewenste verbetering opleveren
- zo nodig aandachtsteam opnieuw inschakelen
- zo nodig opnieuw contact opnemen met het Veilig Thuis om bevindingen te melden
- indien mogelijk afsluiten van de casus

** vanaf stap 2 neemt het aandachtsteam kindermishandeling de regie over. In uitvoerende zin echter kan de melder wel betrokken worden in de rest van het traject, bijvoorbeeld omdat er een vertrouwensrelatie met het kind/ouders bestaat. Het besluit hiertoe neemt het aandachtsteam i.o.m. de melder tijdens stap 2.*

*** elke persoon houdt op elk moment de mogelijkheid en de verantwoordelijkheid om contact op te nemen met Veilig Thuis voor consultatie of melding.*

**** indien sprake is van kindermishandeling door een andere professional, wordt onmiddellijk het bestuur van de instelling door degene die over aanwijzingen beschikt op de hoogte gebracht.*

Bijlage 1: melding aan aandachtsteam en plan van aanpak

Naam betrokkene: _____ **Leeftijd:** _____

Jongen/meisje (streep door wat niet van toepassing is) Datum: _____

Gesignaleerd en ingevuld door: _____ **Functie:** _____

A. Analyse van de situatie

Wat zijn de concrete signalen (kind/ouder/omgeving) en wie signaleert dit?

Sinds wanneer?

Waardoor is de zorg ontstaan? Bij wie?

Hoe vaak en wanneer komen de signalen voor? Nemen deze toe in aantal of intensiteit?

Wordt de zorg door anderen gedeeld, zo ja door wie?

Zijn er ook signalen bij andere gezinsleden?

Wat is er al met de ouders of het kind besproken? Door wie

Beantwoord de 5 afwegingsvragen:

1 Vermoeden wegen

Voorgaande stappen zijn doorlopen en:

- A: op basis van de doorlopen stappen is geen actie nodig en het dossier gesloten
- B: er is een sterk vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling. Het bevoegd gezag is op de hoogte. Verder naar vraag 2.

2 Veiligheid

Op basis van de vorige stappen van de Meldcode schatten wij als school in dat er sprake is van acute en/of structurele onveiligheid.

- A: Nee, ga verder naar vraag 3.
- B: Ja of twijfel: Direct (anoniem) melding doen bij Veilig Thuis. De vragen hierna worden met Veilig Thuis doorlopen.

3 Hulp

Is de school in staat om effectieve hulp te bieden of te organiseren en kan de dreiging van mogelijk huiselijk geweld/kindermishandeling afgewend worden?

- A: Nee: melden bij Veilig Thuis die binnen 5 werkdagen een besluit neemt en terugkoppelt naar de melder.
- B: Ja, melding bij Veilig Thuis om te onderzoeken of er eerdere meldingen zijn gedaan. Vervolgens verder naar vraag 4.

4 Hulp

Aanvaarden de betrokkenen de hulp zoals in vraag 3 is georganiseerd en zijn zij bereid zich actief in te zetten?

- A: Nee, melden bij Veilig Thuis
- B: Ja: hulp in gang zetten, termijn afspreken waarop effect meetbaar of merkbaar moet zijn. Zo concreet mogelijk maken en documenteren. Benoem vanuit het aandachtsteam een casemanager. Spreek af welke taken deze heeft zodat de verwachtingen voor iedereen duidelijk zijn. Leg vast, voer uit. Verder met vraag 5

5 Resultaat

Leidt de hulp binnen de afgesproken termijn tot de afgesproken resultaten t.a.v. de veiligheid, het welzijn en/of het herstel van de direct betrokkene?

- A: Nee: melden bij Veilig Thuis
- B: Ja: hulp afsluiten met vastgelegde afspraken over het volgen van de veiligheid van alle betrokkenen.

B. Terugkoppeling:

Het aandachtsteam licht het bevoegd gezag in van het resultaat. De situatie nog gedurende een afgesproken periode volgen.

* Beschrijf de gegevens zo zorgvuldig en objectief. Ouders van kinderen tot 16 jaar en jongeren ouder dan 12 of 16 jaar hebben het recht op inzage en correctie in het dossier. Zorg dat de gegevens bekend zijn bij de ouders of de jongere. Is er sprake van een juridische maatregel m.b.t. de jongere, hebben ook ouders recht op inzage en correctie.

Bijlage 2: tips voor gesprek met kinderen

Algemene tips:

- bepaal van tevoren het doel van het gesprek.
- kies een rustig moment uit.
- voer het gesprek met een open houding.
- probeer aan te sluiten bij waar de betrokkene op dat moment mee bezig is.
- begin met open vragen, bv. wat is er gebeurd?; waar heb je pijn?
- wissel af met gesloten vragen, bv. heb je pijn?; vond je het leuk?
- steun het kind en stel het op zijn gemak.
- raak het kind niet onnodig aan.
- langdurig oogcontact kan bedreigend zijn.
- vraag niet verder wanneer het kind niets wil of kan vertellen.
- heb het niet alleen over jouw zorgen.
- niet alles hoeft in één gesprek; houd het tempo van het kind aan.
- laat niet merken dat je schrikt van het verhaal.
- val de ouders of andere voor het kind belangrijke personen, niet af i.v.m. loyaliteitsgevoelens.
- let tijdens het gesprek goed op non-verbale signalen.
- stel geen waarom vragen.
- laat het kind weten dat het niet de enige is die zo iets meemaakt.
- geef aan dat je niet geheim kunt houden wat er verteld wordt. Leg uit dat je samen met anderen gaat bekijken hoe je het kind het beste kunt helpen.
- spreek je waardering uit voor de inbreng van het kind.

Extra tips voor jongere kinderen:

- ga op ooghoogte zitten.
- gebruik korte zinnen.
- vul het verhaal niet in, toon wel belangstelling.

Bijlage 3: tips voor het gesprek met ouders

Algemene tips:

- maak het doel van het gesprek duidelijk.
- omschrijf bij het delen van zorgen concreet wat je zorg is zonder het woord kindermishandeling te gebruiken.
- vertel de ouders wat er feitelijk is opgevallen aan het kind.
- geef ook aan wat er goed gaat met het kind.
- vraag de ouders of zij de genoemde concrete waarnemingen herkennen en of zij deze kunnen verklaren.
- praat vanuit jezelf (ik zie dat...)
- stel open vragen (wie, wat, hoe, wanneer...).
- respecteer de ervaringsdeskundigheid van ouders m.b.t. hun kind.
- spreek ouders aan op hun verantwoordelijkheid als opvoeders.
- vraag hoe ouders de geuite zorgen beleven.
- leg afspraken na afloop van het gesprek kort vast en geef ouders een kopie.
- doe geen toezeggingen die niet waargemaakt kunnen worden.
- ga na of er al hulp is in het gezin.
- zorg bij taalproblemen voor een onafhankelijke tolk.
- in het uitzonderlijke geval van ouders die zich dreigend uitlaten: benoem dat de ouder dreigt en stop het gesprek.

Inleidende zinnen:

- ik wil met u praten over veranderingen in het gedrag van uw kind.
- ik maak me zorgen over uw kind, omdat...

De werkelijke boodschap:

- mij valt op...
- ik merk/zie/hoor...
- uw kind is de laatste tijd wat stiller/rumoeriger/drukker/afwezig/verdrietig enz.
- uw kind is de laatste tijd wat.....hoe ervaart u dit?
- hoe gaat het thuis?
- is er iets gaande met vriendjes, op straat, bij familie. Ik merk dat....
- het lijkt of uw kind gepest wordt/bang is/klem zit/niet gelukkig is enz. Wat merkt u hiervan?

Afronding en het vervolg:

Ik wil graag nog eens met u praten om te kijken of er een verandering in het gedrag van uw kind heeft plaatsgevonden.

Bijlage 4: diverse dienstverlenende instellingen

Op het internet:

- www.veiligthuis.nl
- www.kinderbescherming.nl
- www.artsennet.nl
- www.justitie.nl
- www.huiselijkgeweld.nl
- www.kindermishandeling.nl
- www.bureaujeugdzorg.nl
- www.slachtofferhulp.nl
- www.zorgwijzer.nl
- www.hulpguids.nl
- www.opvoedingsondersteuning.nl
- www.jeugdhulpwijzer.nl
- www.seksueelkindermisbruik.nl
- www.debegrensdiefde.nl
- www.ggznederland.nl
- www.jeugdriagg.nl
- www.onderwijsjeugdzorg.nl

Uiteraard kan via www.google.nl allerlei informatie gevonden worden.

Specifieke instellingen:

- Veilig Thuis: 0800 2000
Dit is de centrale instantie voor het vragen van advies over of het melden van kindermishandeling.
- Bureau jeugdzorg: 030 2983400
Alle aanmeldingen voor jeugdhulpverlening verlopen via Bureau Jeugdzorg. Ook voor advies en informatie kan men iedere werkdag terecht bij Bureau Jeugdzorg.
- Expertisecentrum kindermishandeling NIZW jeugd: 030 2306560.
Houdt zich bezig met preventie van kindermishandeling. Zij trainen vaardigheden bij het omgaan met een vermoeden van kindermishandeling. Cursussen en voorlichting worden vanuit regionale teams verzorgd.
- Hulplijn pestweb: 030 2856617
Hulplijn voor onderwijspersoneel en leerlingen voor advies en hulp.
- MIND Korrelatie: 0900 1450.
Nationaal publiekscentrum waar iedereen terecht kan voor telefonische informatie, advies en hulp op het gebied van gezondheid en welzijn.
- Politie: 0900 8844.
De politie heeft de bevoegdheid in te grijpen bij ernstige kindermishandeling. Bij constatering hiervan kan doorverwezen worden. Na een melding kan de politie een strafrechtelijk onderzoek instellen.